

להגשים את הזכות במציאות

בין אם מדובר בניצולי שואה או בצאצאים של מגורשי ספרד ופורטוגל, עו"ד דוד ידיד וצוות משרדו יסייעו לכם להגיע למימוש מלא של כל הזכויות. עו"ד ידיד מספר מה הניע אותו להיכנס לתחום ומדוע השירות שלו חשוב כל כך

שחר בן-פורת | היועץ המשפטי שלכם | אוקטובר 2019

עו"ד דוד ידיד (צילום: שלומי יהושע)

בחודש יולי האחרון הודיעה גרמניה כי היא מכירה ב-20 גטאות ברומניה שלא הוכרו עד כה. הכרה זו תביא לזכויות שונות לאלפי שורדי שואה. החלטה זו שימחה את עו"ד דוד ידיד, מייסד משרד "דוד ידיד עורכי דין ונוטריון". "אני בן לניצולי שואה, וכאשר הקמתי את המשרד, לפני כ-40 שנה, הקמתי אותו כדי לעזור לניצולי שואה לממש את זכויותיהם", הוא מספר. "אבי המנוח, ניצול שואה, התקשה מאוד לעשות זאת בכוחות עצמו, ובמרוצת השנים ראיתי כי ללא עזרה של אנשי מקצוע, אנשים מתקשים לקבל את מה שמגיע להם". כדוגמה מספר עו"ד ידיד על תביעה במסגרתה ייצג קבוצה של מאות ניצולי שואה מצפון קווקז, מעיר בשם נאלצ'יק. "לטעמי לא היתה שאלה – הם ניצולי שואה וזכאים להכרה ולכל הזכויות. מתוך קבוצה של מאות אנשים, חלק ניסו לממש את הזכויות בכוחות עצמם, וכולם נדחו. לאחר שפנו אליי, ניהלתי עבורם מאבק במשך ארבע שנים, עד שבשנת 2012 התקבלה פסיקה בבית משפט בגרמניה, ובהמשך גם בבית המשפט העליון בישראל, שהכיר בהם כניצולי שואה ונתנו להם את כל הזכויות".

תביעה זו היא אחת מעשרות תביעות שעו"ד ידיד ניהל בתחום במהלך השנים בשמם של ניצולי שואה. "קדושת השואה וחשיבותם של ניצולי השואה נמצאות תמיד בפינה של הפוליטיקאים והגופים השונים, אבל ברגע האמת, כאשר זה מגיע לכסף, הם מאוד ציניים", הוא אומר. "כאשר ניצולי שואה תובעים לבדם, גם אם הם מקבלים כסף, זה יהיה לרוב פחות ממה שהם זכאים לו. לצערי, במרבית המקרים הם נדחים, ולכן כמעט תמיד יש צורך במאבק משפטי כדי שיזכו בכל מה שהם זכאים לו".

ליווי בדרך להוצאת אזרחות אירופאית

משרדו של עו"ד ידיד מונה כיום כ-40 עובדים, מתוכם 12 עורכי דין. ברבות השנים התרחבה הפעילות של המשרד ממימוש זכויות לניצולי שואה למימוש זכויות לבני הגיל השלישי ככלל, ובין השאר גם למול חברות ביטוח, בעיקר בתחום מימוש פוליסות סיעודיות ובעיות אחרות הייחודיות לבני הגיל השלישי.

בהמשך, המשרד הרחיב את פעילותו למימוש זכויות אחר לגמרי – סיוע למבקשים לקבל אזרחות ודרכון של מדינה אחרת. במשרד צוות שכל עיסוקו הוא טיפול בלקוחות המבקשים לקבל אזרחות ספרדית ופורטוגלית. צוות זה גאה בכך שהוא החלוץ בהשגת אזרחות פורטוגלית מכוח חוק שאפשר הקלות לצאצאי מגורשי ספרד ופורטוגל, והיה גם הראשון להשיג אזרחות פורטוגלית לקטין.

הבסיס לפעילות בתחום הוא החלטת ממשלת ספרד להקל על צאצאי מגורשי ספרד לקבל אזרחות. אחד מעובדי המשרד החל ללמוד את הנושא, ומצא שיוזמה דומה קיימת גם בפורטוגל. לאחר פגישות עם בכירי הקהילה היהודית בפורטוגל, היתה הערכה במשרד כי החוק בפורטוגל יהיה קל ומהיר יותר. ואכן, במרץ 2015 התקבל חוק בנושא בפרלמנט הפורטוגלי.

בשתי המדינות יש להוכיח את הקשר למגורשי ספרד ולקבל על כך אישור מהקהילה היהודית במדינה. בספרד נדרשת גם עמידה במבחן ידיעת השפה הספרדית. בספרד מאפשרים גם לקטינים לקבל אזרחות ספרדית, בלי צורך שהוריהם יהיו אזרחים, בעוד שבפורטוגל האפשרות קיימת רק לבני 18 ומעלה. יש הבדל נוסף, משמעותי במיוחד: החל מה-1.10 כבר לא ניתן יהיה להגיש בקשה לאזרחות ספרדית, שכן הוראת השעה שאפשרה את ההקלות – תפוג. אך אם בקשה תוגש עד אז, היא תוכל לעבור את כל התהליך עד האישור הסופי.

צוות משרד דוד ידיד עורכי דין ונוטריון (צילום: יח"צ)

חשוב להבין כי כמו בכל הליך משפטי, הוצאת האזרחות היא תהליך שניתן לעשותו לבד, אבל הוא כרוך בבירוקרטיה רבה. יש צורך בהבנת הנדרש על ידי הקהילה היהודית המקומית והרשויות באותן המדינות, כדי להשלים את התהליך במהירות וביעילות, דבר שלרוב האנשים אין. "אנחנו מלווים את הלקוחות שלנו בתהליך כדי להקל עליהם כמה שיותר", מסביר עו"ד ידיד. "מגוון הלקוחות שלנו רחב – מאנשים פרטיים ועד הצמרת העסקית במדינה, כולם זוכים לליווי אישי ומקצועי. הניסיון שצברנו מאפשר לנו לעשות זאת כך, וכן לעזור לצאצאים של מגורשי ספרד ופורטוגל החיים היום, לממש את זכותם החוקית ולקבל אזרחות באותן המדינות".

לדבריו, החוק הפורטוגלי במתכונתו הנוכחית מהווה הזדמנות נדירה לקבלת אזרחות אירופאית, אותו כדאי לממש. "הדבר רלוונטי במיוחד לצעירים ולמי שרוצה להקנות לילדיו הזדמנות לממש עצמו מחוץ לגבולות ישראל בעתיד, באופן זמני או קבוע. מי שמוצאו בטורקיה ובארצות הבלקן או ארצות צפון אפריקה, נמצא במצב ייחודי, שכן עד עתה לא יכול היה לקבל אזרחות אירופאית בצורה פשוטה יחסית".

המשרד חבר ברשת בין לאומית של משרדי עורכי דין בשם פראגמה, לה סניפים במדינות רבות, לרבות פורטוגל וספרד.